

Số: /BC-SCT

Bắc Giang, ngày 31 tháng 10 năm 2023

BÁO CÁO

Tình hình thực hiện Kế hoạch tổng thể phát triển thương mại điện tử giai đoạn 2021-2025

Thực hiện Công văn số 6814/BCT-TMĐT ngày 03/10/2023 của Bộ Công Thương về việc phối hợp xây dựng Báo cáo tình hình thực hiện Kế hoạch tổng thể phát triển TMĐT giai đoạn 2021-2025; Công văn số 5695/UBND-KTTH ngày 04/10/2023 của UBND tỉnh Bắc Giang.

Sở Công Thương Bắc Giang báo cáo tình hình thực hiện Kế hoạch tổng thể phát triển thương mại điện tử (TMĐT) giai đoạn 2021-2025 như sau:

I. TÌNH HÌNH THỰC HIỆN KẾ HOẠCH TỔNG THỂ PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI ĐIỆN TỬ GIAI ĐOẠN 2021-2025 TẠI BẮC GIANG

1. Về thực hiện các mục tiêu chủ yếu

Mục tiêu 1: Về tương quan phát triển thương mại điện tử giữa các vùng kinh tế.

Bắc Giang là một tỉnh trung du thuộc vùng Đông Bắc bộ, có 09 huyện và 01 thành phố bao gồm 06 huyện miền núi và 01 huyện vùng cao (huyện Sơn Động). Hầu hết các huyện trong tỉnh đều có địa hình miền núi (chiếm 72% diện tích toàn tỉnh).

Thời gian qua, công tác phát triển thương mại điện tử luôn được lãnh đạo Tỉnh ủy, UBND tỉnh quan tâm chỉ đạo. Tỉnh đã có nhiều chính sách để xây dựng phát triển thương hiệu và tạo ra những sản phẩm mang nét đặc trưng với lợi thế cạnh tranh riêng từng địa phương, các sản phẩm của Bắc Giang đã dần từng bước được quảng bá, giới thiệu và bán qua phương thức trực tuyến.

Trong những năm gần đây, cũng như các tỉnh, thành trên cả nước phần lớn hoạt động thương mại điện tử tỉnh Bắc Giang diễn ra ở khu vực thành thị, còn khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa hoạt động thương mại điện tử cũng bước đầu được người dân làm quen và đón nhận. Ước tính khu vực thành thị chiếm tới 70% giao dịch thương mại điện tử toàn tỉnh. Quy mô thương mại điện tử ở các vùng nông thôn, vùng sâu, vùng xa rất nhỏ.

Mục tiêu 2: Về ứng dụng thương mại điện tử trong doanh nghiệp.

Bắc Giang là điểm sáng trong phát triển thương mại điện tử, tăng trưởng thương mại điện tử bình quân đạt 17,6%; đến nay 100% các sản phẩm chủ lực, đặc trưng của tỉnh đã có mặt trên các sàn thương mại điện tử và các nền tảng

mạng xã hội. Ngoài ra, ứng dụng chuyển đổi số trong xây dựng thương hiệu, xúc tiến thương mại và tiêu thụ sản phẩm đạt được nhiều kết quả. Hằng năm, thông qua các nền tảng số, tỉnh Bắc Giang tổ chức hàng chục hội nghị, diễn đàn xúc tiến thương mại với các doanh nghiệp trong và ngoài nước. Trong 4 năm qua, toàn tỉnh đã có 4.843 doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ sản xuất kinh doanh khởi tạo gian hàng, quảng bá và bán sản phẩm trên các sàn TMĐT trong và ngoài nước.

100% TTHC đủ điều kiện theo quy định của pháp luật được cung cấp dưới hình thức dịch vụ công trực tuyến toàn trình; 42,0% dịch vụ công trực tuyến toàn trình được tích hợp, cung cấp trên Cổng Dịch vụ công quốc gia. 100% người dân và doanh nghiệp sử dụng dịch vụ trực tuyến được định danh và xác thực thông suốt, hợp nhất trên tất cả các hệ thống của các cấp chính quyền từ trung ương đến địa phương. Tỷ lệ thanh toán trực tuyến trên Cổng Dịch vụ công quốc gia trên tổng số giao dịch thanh toán của dịch vụ công đạt 50%.

100% hệ thống các siêu thị, trung tâm thương mại, cơ sở phân phối hiện đại, cơ sở cung cấp điện, nước, viễn thông và truyền thông sử dụng linh hoạt các phương thức thanh toán điện tử; tiện ích thanh toán trên nền tảng di động, ví điện tử, mã QR code, NFC, POS, thẻ tín dụng, thẻ thanh toán, QR, các dịch vụ thanh toán khác của các nhà cung cấp; thực hiện thanh toán thành công việc thanh toán phí, lệ phí, nghĩa vụ tài chính thông qua cổng dịch vụ công; dịch vụ thanh toán viện phí thực hiện thu phí, lệ phí và các dịch vụ y tế khác...bằng phương thức thanh toán không dùng tiền mặt (sử dụng mã QR, qua Mobile – Money, qua POS); dịch vụ thanh toán tiền học phí: thực hiện kết nối, tích hợp với một số ngân hàng thương mại và các tổ chức dịch vụ trung gian thanh toán học phí và các khoản thu khác theo phương thức không dùng tiền mặt.

Ngoài ra, các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Bắc Giang luôn được tiếp cận với bộ giải pháp như: quản trị doanh nghiệp, hợp đồng điện tử, chữ ký số, kê khai bảo hiểm, hóa đơn điện tử, phần mềm quản lý hộ kinh doanh, quản lý quầy thuốc, quản lý truy xuất nguồn gốc,... tính đến tháng 10/2023 VNPT Bắc Giang đang duy trì 3.000 doanh nghiệp, hộ kinh doanh sử dụng hóa đơn điện tử; 7.000 thuê bao sử dụng chữ ký số CA; 5.000 thuê bao IVAN,...

Mục tiêu 3: Về phát triển nguồn nhân lực cho thương mại điện tử.

Để đảm bảo nguồn nhân lực tham gia CMCN 4.0, Tỉnh ủy đã ban hành Kế hoạch số 20-KH/TU ngày 09/6/2021 về đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn lao động của tỉnh đáp ứng yêu cầu trong thời kỳ mới. Hiện nay, trên địa bàn tỉnh Bắc Giang có 04 Trường cao đẳng (Cao đẳng Ngô Gia Tự Bắc Giang; Cao đẳng Công nghệ Việt - Hàn; Cao đẳng Kỹ thuật công nghiệp Bắc Giang, Cao đẳng miền núi Bắc Giang) có đào tạo các chuyên ngành CNTT, điện tử viễn thông... Mỗi năm các trường đào tạo khoảng hơn 1.000 sinh viên tốt nghiệp các chuyên ngành CNTT, điện tử viễn thông chiếm khoảng 40% tổng số sinh viên các ngành đào tạo của trường.

Hàng năm tỉnh Bắc Giang thực hiện tuyên truyền, đào tạo kỹ năng thương

mại điện tử cho người dân và doanh nghiệp thông qua các hoạt động truyền thông trên báo giấy, báo điện tử, đài phát thanh và truyền hình, các bộ tài liệu chuyên sâu, tờ rơi quảng bá về TMĐT và các hình thức khác nhằm nâng cao trình độ tham gia và khai thác các ứng dụng thương mại điện tử của doanh nghiệp, tăng cường khả năng nhận biết và ứng phó của người tiêu dùng với những hành vi tiêu cực trong thương mại điện tử.

Tổ chức các lớp tập huấn cho cán bộ doanh nghiệp, thanh niên khởi nghiệp và sinh viên năm cuối tại các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn tỉnh về TMĐT. Nội dung tuyên truyền chủ yếu bao gồm: Tổng quan và lợi ích của TMĐT; các mô hình TMĐT trên thế giới và Việt Nam; hệ thống pháp luật về TMĐT; dịch vụ công trực tuyến; lập kế hoạch ứng dụng và triển khai TMĐT cho doanh nghiệp; các kỹ năng khai thác thông tin thương mại trực tuyến; các kỹ năng tìm kiếm khách hàng trên Internet; xây dựng và quản trị website TMĐT; ứng dụng marketing trực tuyến; sàn giao dịch TMĐT; xây dựng thương hiệu trên môi trường Internet. Cụ thể: Phối hợp với Cục thương mại điện tử và Kinh tế số, Bộ Công Thương; các sàn thương mại điện tử: Voso.vn, postmart.vn, sendo.vn; ngân hàng thương mại cổ phần tổ chức các hội nghị tập huấn kỹ năng kinh doanh trực tuyến và hỗ trợ tham gia sàn thương mại điện tử cho hơn các doanh nghiệp, HTX, thanh niên khởi nghiệp, hộ nông dân. Ngay trong Hội nghị, các đơn vị, hộ gia đình, hộ nông dân đã thực hiện khởi tạo được gian hàng, được hướng dẫn kỹ năng kinh doanh trực tuyến cách giới thiệu, quảng bá sản phẩm, đến khách hàng, cách giao tiếp, trả lời khách hàng, cách chốt đơn hàng, cách đóng gói, lựa chọn phương thức vận chuyển, phương thức thanh toán đơn hàng... trên các sàn TMĐT Voso.vn, Posmart.vn...nhằm thúc đẩy quảng, bá giới thiệu, tiêu thụ sản phẩm nông sản, đặc trưng và tiềm năng của tỉnh. Ngoài ra, tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng trực tiếp về chuyển đổi số cho lãnh đạo UBND cấp xã với hơn 600 học viên là chủ tịch UBND, cán bộ, công chức UBND 209 xã, thị trấn trên địa bàn tỉnh; tổ chức bồi dưỡng năng lực xử lý sự cố an toàn thông tin cho 40 cán bộ chuyên trách CNTT các cơ quan, đơn vị.

2. Tình hình triển khai các nhiệm vụ chủ yếu

2.1. Hoàn thiện cơ chế, chính sách nhằm đáp ứng nhu cầu phát triển thương mại điện tử trong bối cảnh CMCN 4.0

Xác định vai trò to lớn của cuộc CMCN 4.0 đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, trong 04 năm qua (từ năm 2019 đến nay) Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh Bắc Giang đã ban hành 128 văn bản để định hướng, ban hành chính sách, chỉ đạo thực hiện chủ động tham gia cuộc CMCN 4.0.

Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành Kế hoạch số 91-KH/TU ngày 24/01/2020 về thực hiện Nghị quyết số 52-NQ/TU. Theo đó, chỉ đạo các cấp ủy, chính quyền đưa việc thực hiện mục tiêu, nhiệm vụ tham gia cuộc CMCN 4.0 là một trong những nhiệm vụ quan trọng trong chương trình, kế hoạch công tác hằng năm. Tỉnh ủy đã ban hành Nghị quyết số 111-NQ/TU ngày 11/6/2021 về

chuyển đổi số tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030; xác định chuyển đổi số là yêu cầu phát triển tất yếu khách quan trong cuộc CMCN 4.0, là giải pháp quan trọng để cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh thúc đẩy thu hút đầu tư, phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Trên cơ sở thực hiện Chuyển đổi số của tỉnh, thương mại điện tử (TMĐT) là một trong những yếu tố mắt xích quan trọng của chuyển đổi số tỉnh Bắc Giang. Ngày 18/12/2020, UBND tỉnh Bắc Giang đã ban hành Quyết định số 2509/QĐ-UBND về việc phê duyệt Kế hoạch phát triển TMĐT tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2021-2025 nhằm triển khai các giải pháp, hoạt động hỗ trợ, thúc đẩy việc ứng dụng rộng rãi TMĐT trong doanh nghiệp và cộng đồng trên địa bàn tỉnh; thu hẹp khoảng cách giữa vùng thành thị và nông thôn về mức độ phát triển TMĐT, nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp và hiệu quả trong hoạt động quản lý, điều hành của các cơ quan nhà nước; đẩy mạnh giao dịch TMĐT xuyên biên giới, mở rộng thị trường tiêu thụ cho hàng hóa của tỉnh trong và ngoài nước thông qua ứng dụng TMĐT; thúc đẩy quá trình công nghiệp hóa - hiện đại hóa, phù hợp với tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế.

2.2. Nâng cao năng lực quản lý và tổ chức hoạt động thương mại điện tử, đấu tranh chống các hành vi gian lận thương mại, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ và cạnh tranh không lành mạnh trong thương mại điện tử.

UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Chiến lược An toàn, An ninh mạng quốc gia, chủ động ứng phó với các thách thức từ không gian mạng đến năm 2025, tầm nhìn 2030; phê duyệt cấp độ an toàn thông tin cho các hệ thống thông tin dùng chung tại Trung tâm THDL tỉnh làm cơ sở để hạn chế tác động tiêu cực của CMCN 4.0 đến công tác xây dựng chính quyền điện tử cũng như hoạt động của doanh nghiệp, sinh hoạt của người dân.

Công an tỉnh Bắc Giang, Sở Công Thương Bắc Giang và Cục Quản lý thị trường Bắc Giang có chương trình phối hợp số 463/CTPH-CAT-SCT-QLTT ngày 28/10/2020 phối hợp bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội, đấu tranh phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực công nghiệp và thương mại trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2020-2025 luôn được duy trì. Từ năm 2021 đến nay, Công an tỉnh đã phối hợp với các lực lượng chức năng phát hiện, kiểm tra, xử lý 220 vụ kinh doanh hàng hóa nhập lậu, hàng giả... trên các nền tảng mạng xã hội; xử phạt vi phạm hành chính số tiền khoảng 1,8 tỷ đồng, nộp ngân sách Nhà nước 2,9 tỷ đồng.

Cục quản lý thị trường tỉnh Bắc Giang triển khai ký cam kết “Nói không với hàng giả trong TMĐT”. Đồng thời đẩy mạnh tuyên truyền để hoạt động này lan tỏa rộng rãi trong doanh nghiệp TMĐT, đặt biệt là người tiêu dùng trong việc chủ động trang bị các kỹ năng mua hàng trên mạng; cảnh giác cao độ với những chào bán bám đuôi trên các thiết bị điện tử. Đồng thời bản thân người tiêu dùng cũng phải nâng cao tinh thần trách nhiệm khi mua hàng và phải nhận thức rõ nhiệm vụ của

mình trong việc ngăn chặn hàng lậu, hàng giả, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, hàng hóa không rõ nguồn gốc xuất xứ,...; kịp thời phát hiện, tố cáo, phản ánh các hành vi vi phạm của các tổ chức, cá nhân sản xuất, kinh doanh hàng hóa vi phạm pháp luật và của công chức khi thực thi công vụ có dấu hiệu bao che, tiếp tay cho các đối tượng vi phạm để đưa ra xử lý công khai. Trong vòng 3 năm, tổng số vụ kiểm tra các lĩnh vực đạt 3.180 vụ, xử lý 1.631 vụ, phạt hành chính gần 10 tỷ đồng. Trong đó hành vi: Buôn bán hàng giả trên môi trường internet xử lý: 01 vụ, phạt hành chính: 31 triệu đồng, hàng hóa giả mạo nhãn hiệu gồm: 60 chiếc đồng hồ đeo tay giả nhãn hiệu Rolex, 60 chiếc đồng hồ đeo tay giả nhãn hiệu Hublot, 35 chiếc đồng hồ đeo tay giả nhãn hiệu Gucci; công bố không đầy đủ trên Website TMĐT bán hàng hoặc ứng dụng bán hàng thông tin hàng hóa, dịch vụ. Xử lý: 05 vụ, phạt hành chính: 16 triệu đồng; kiểm tra và xử lý các hành vi kinh doanh hàng hóa nhập lậu, hàng không rõ nguồn gốc xuất xứ, hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, hàng giả: Kiểm tra và xử lý: 32 vụ, phạt hành chính: 534 triệu đồng, trị giá hàng hóa vi phạm: 195 triệu đồng.

2.3. Các giải pháp xây dựng thị trường và nâng cao lòng tin người tiêu dùng trong thương mại điện tử.

Hàng năm Triển khai Kế hoạch Tổ chức chương trình “Tuần lễ Thương mại điện tử quốc gia và Ngày mua sắm trực tuyến Việt Nam – Online Friday” do Bộ Công Thương phát động. Theo đó, hàng năm Sở Công Thương ban hành Kế hoạch triển khai tổ chức “Tuần lễ thương mại điện tử quốc gia và Ngày mua sắm trực tuyến Việt Nam - Online Friday” trên địa bàn tỉnh. Các hoạt động đã được triển khai bao gồm: Chạy logo của Chương trình trên cổng thông tin điện tử TMĐT tỉnh Bắc Giang; tổ chức các hoạt động tuyên truyền như: treo phướn, băng zôn tại trụ sở Sở Công Thương, trên các tuyến đường chính của các huyện, các chợ, siêu thị, trung tâm thương mại, các doanh nghiệp trong khu, cụm công nghiệp; tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng như loa phát thanh tại các xã, phường, Báo Bắc Giang, Báo điện tử Bắc Giang, Đài phát thanh và truyền hình tỉnh Bắc Giang; tuyên truyền bằng xe lưu động trên địa bàn các huyện, thành phố...

2.4. Tăng cường năng lực các hệ thống hạ tầng và dịch vụ hỗ trợ cho thương mại điện tử.

Công tác tăng cường năng lực các hệ thống hạ tầng và dịch vụ hỗ trợ cho thương mại điện tử; phát triển và ứng dụng các công nghệ mới trong thương mại điện tử, hỗ trợ quá trình chuyển đổi số doanh nghiệp:

- Về hạ tầng bưu chính, viễn thông: Đến nay, tổng thuê bao điện thoại trên địa bàn tỉnh đạt 1.901.569 thuê bao (trong đó, TB cố định là 12.200, TB di động trả trước là 1.694.119, TB di động trả sau là 195.250); tổng số thuê bao Internet (cố định, di động) đạt 1.760.000 thuê bao; Tổng số vị trí lắp đặt trạm BTS trên địa bàn toàn tỉnh là 1.578; đáp ứng nhu cầu về thông tin di động trên địa bàn toàn tỉnh.

- Về hạ tầng công nghệ thông tin:

Phát triển hạ tầng số: Sở Thông tin và Truyền thông tiếp tục duy trì, quản trị, vận hành và hỗ trợ các đơn vị khai thác sử dụng các hệ thống thông tin, phần mềm dùng chung tại Trung tâm THDL tỉnh; tiếp tục duy trì, thuê đường truyền số liệu chuyên dùng từ Trung tâm tích hợp dữ liệu tỉnh đến 10 huyện, thành phố, 209 xã, phường thị; triển khai dự án Xây dựng Trung tâm dữ liệu chuyển đổi số tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2021-2025.

Phát triển các hệ thống nền tảng số: Triển khai, vận hành Trung tâm Giám sát, điều hành đô thị thông minh (IOC) của tỉnh; hoàn thành tạo lập hơn 2.600 tài khoản tiếp nhận, xử lý phản ánh trên Hệ thống thông tin phản ánh hiện trường; hoàn thành tổ chức tập huấn cho các cơ quan, đơn vị, địa phương theo hình thức trực tiếp kết hợp trực tuyến vào ngày 06/6/2023; đẩy mạnh việc ứng dụng hiệu quả phần mềm “Hệ thống Trợ lý ảo hỗ trợ các đối tượng sử dụng ứng dụng chuyển đổi số và đô thị thông minh (Chatbot)”; triển khai thực hiện xây dựng Kho dữ liệu số tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2.

Hệ thống thông tin giải quyết thủ tục hành chính tỉnh được phát triển trên cơ sở hợp nhất hệ thống thông tin Một cửa điện tử và Cổng dịch vụ công; tiếp tục nâng cao chất lượng, hiệu quả cung cấp DVC trực tuyến trên địa bàn tỉnh Bắc Giang năm 2023; triển khai số hóa hồ sơ, kết quả giải quyết TTHC; Cổng dữ liệu mở tỉnh Bắc Giang (Open Data) đã được xây dựng và phát triển, cung cấp 34 danh mục dữ liệu mở của các ngành Nội vụ, Tài chính, Kế hoạch và Đầu tư, Giáo dục và Đào tạo, Khoa học và Công nghệ; phát triển Cổng dữ liệu mở tỉnh Bắc Giang với 94 danh mục dữ liệu mở theo quyết định của Chủ tịch UBND tỉnh.

Thực hiện việc kết nối, chia sẻ giữa cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư với 12 cơ sở dữ liệu chuyên ngành về: Bảo hiểm, Thuế, Sổ sức khỏe điện tử, Hộ tịch, An sinh xã hội, Điện lực, Giáo dục, Thông tin truyền thông, Văn phòng, Giấy phép lái xe, đăng ký doanh nghiệp, Đất đai...

2.5. Đẩy mạnh ứng dụng thương mại điện tử hỗ trợ các ngành hàng xuất khẩu chủ lực, mở rộng tiêu thụ cho hàng hóa nội địa và thúc đẩy phát triển thương mại điện tử tại các địa phương.

Năm 2021 là năm bắt đầu của kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 5 năm 2021-2025; đồng thời cũng là năm phải đối mặt với khó khăn, thách thức bởi dịch bệnh Covid-19. Lãnh đạo tỉnh Bắc Giang đã chỉ đạo triển khai đồng bộ các nhiệm vụ, giải pháp xây dựng và phát triển chính quyền điện tử, thực hiện chuyển đổi số. UBND tỉnh ban hành, cụ thể hóa các văn bản chỉ đạo, cơ chế, chính sách, quy chuẩn kiến trúc cho việc xây dựng chính quyền điện tử, đô thị thông minh và chuyển đổi số. Ban Chỉ đạo về chuyển đổi số tỉnh đã được thành lập; chuyển đổi số bước đầu đã đạt được một số kết quả tích cực; nhận thức về chuyển đổi số trong cơ quan nhà nước, doanh nghiệp và người dân đã được nâng

cao; công nghệ số đã từng bước thâm nhập vào hoạt động của chính quyền, các ngành kinh tế và xã hội.

Ngay từ đầu giai đoạn, UBND tỉnh ban hành Quyết định số 90/QĐ-UBND ngày 24/01/2021 phê duyệt Đề án hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021- 2025 và Quyết định số 35/2021/QĐ-UBND ngày 03/8/2021 Quy định một số nội dung về đầu tư bên ngoài các khu công nghiệp trên địa bàn tỉnh, trong đó có phân công trách nhiệm cụ thể cho các cơ quan, đơn vị trong quá trình thẩm định để thu hút các doanh nghiệp công nghệ số, công nghệ cao, thương mại điện tử... thúc đẩy phát triển các sản phẩm, dịch vụ, mô hình kinh tế mới dựa trên nền tảng công nghệ số trên địa bàn tỉnh để tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình chuyển đổi số.

Năm 2021, đúng vào vụ thu hoạch vải thiều Bắc Giang là tâm dịch của cả nước, trong bối cảnh khó khăn đó Bắc Giang đã triển khai đồng bộ các biện pháp để hỗ trợ người dân tiêu thụ sản phẩm vải thiều, trong đó phương thức tiêu thụ qua kênh TMĐT là bước đột phá và đã giúp Bắc Giang trở thành 1 tỉnh đi đầu hình thành trong tiêu thụ sản phẩm qua TMĐT. Cụ thể, phối hợp với các sàn TMĐT tổ chức tập huấn cho một số hợp tác xã, nông dân trồng vải thiều tại huyện Lục Ngạn theo phương thức “cầm tay chỉ việc”, hướng dẫn kỹ năng livestream bán hàng trực tiếp, cách tiếp nhận đơn hàng, chốt đơn, đóng gói, giao nhận và thanh toán... nên vải thiều được tiêu thụ trên các trang thương mại điện tử tăng gấp 1.000 lần so với vụ trước (đạt trên 8.000 tấn, trong đó có hơn 8 tấn vải thiều được xuất sang các nước châu Âu qua sàn TMĐT), đồng thời tiếp cận được nhiều khách hàng trên thế giới. Đã lựa chọn, hỗ trợ cho 15 doanh nghiệp, hợp tác xã sản xuất và tiêu thụ nông sản, sản phẩm chủ lực trên địa bàn tỉnh xây dựng bộ nhận diện thương hiệu trực tuyến; quảng bá và tiêu thụ sản phẩm, hàng hóa của tỉnh như sàn: Voso.vn, Postmart.vn, Sendo.vn, San24h.vn, Shopee.vn, Lazada.vn; hỗ trợ 01 doanh nghiệp của tỉnh tham gia trên sàn TMĐT quốc tế Alibaba.com, bước đầu đã có những khách hàng tại các nước như Anh, Pháp, Australia, Hà Lan, Đức ghé thăm và tìm hiểu; xây dựng thị trường và nâng cao lòng tin đối với người tiêu dùng thông qua hình thức mua sắm qua mạng Internet, qua sàn TMĐT... Năm 2022-2023, tỉnh đã tổ chức các Hội nghị tập huấn kỹ năng kinh doanh trực tuyến và kết nối, hỗ trợ tham gia sàn thương mại điện tử cho các học viên là đại diện các doanh nghiệp, hợp tác xã, các hộ gia đình, thanh niên khởi nghiệp tích cực làm kinh tế mới trên địa bàn huyện, một số doanh nghiệp, hợp tác xã tại địa phương. Kết quả, đến nay có 113.770 doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ gia đình được khởi tạo tài khoản và thực hiện giao dịch trên các sàn TMĐT.

Ngoài ra, tỉnh Bắc Giang xây dựng chuyên trang TMĐT tỉnh Bắc Giang tích hợp trên Cổng thông tin của Sở Công Thương nhằm quản lý các website TMĐT và cung cấp thông tin về hoạt động TMĐT cho doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Đồng thời đây cũng là địa chỉ để các doanh nghiệp, hợp tác xã, cơ quan, đơn vị, người dân có cơ hội giao lưu kinh doanh, nắm bắt các chế độ, cơ

chế chính sách, thông tin của địa phương, Bộ ngành...

Bên cạnh những kết quả đạt được trên, ảnh hưởng lớn đến sự phát triển TMĐT trên địa bàn tỉnh là do công tác tuyên truyền đạt hiệu quả. Trong những năm qua, Báo Bắc Giang và Đài Phát thanh & Truyền hình tỉnh luôn đồng hành với các cơ quan, đơn vị trong công tác chuyển đổi số, thương mại điện tử. Báo Bắc Giang đã đăng tải hơn 400 tác phẩm (tin, bài, ảnh, clip, infographic) liên quan đến các nội dung động thương mại điện tử, đấu tranh chống các hành vi gian lận thương mại, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ và cạnh tranh không lành mạnh trong thương mại điện tử. Đài PT&TH tỉnh Bắc Giang đã sản xuất hơn 300 tin, phóng sự ngắn, phóng sự dài, clip, chuyên đề... có nội dung tuyên truyền về phát triển TMĐT để phát trên sóng phát thanh, truyền hình trên trang thông tin điện tử “bacgiang.tv.vn” và các hạ tầng mạng xã hội của Đài PT&TH tỉnh Bắc Giang.

2.6. Phát triển và ứng dụng các công nghệ mới trong thương mại điện tử, hỗ trợ quá trình chuyển đổi số của doanh nghiệp.

Tỉnh Bắc Giang luôn chủ động áp dụng các cơ chế, chính sách ứng dụng tiên bộ khoa học, công nghệ; phát triển hệ thống đổi mới sáng tạo quốc gia theo hướng lấy doanh nghiệp làm trung tâm để triển khai thực hiện. Bên cạnh đó, chú trọng xây dựng và đồng bộ các cơ chế, chính sách liên quan đến hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo nhằm khuyến khích và đẩy mạnh các hoạt động xã hội hóa, thu hút đầu tư của tổ chức, cá nhân tư nhân hỗ trợ hoạt động khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo. Từ đó, hình thành môi trường thuận lợi thúc đẩy phát triển doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; phát huy tối đa sự sáng tạo của các yếu tố tạo ra hệ sinh thái khởi nghiệp là các doanh nghiệp, trường đại học, cao đẳng, các tổ chức tư vấn, cung cấp dịch vụ, các nhà đầu tư. Thường xuyên tổ chức các hội thi sáng tạo kỹ thuật nhằm khuyến khích, động viên thúc đẩy đổi mới sáng tạo trong cộng đồng doanh nghiệp và người dân. Nhiều giải pháp sáng tạo ứng dụng CMCN 4.0 với ý tưởng rất mới mang lại hiệu quả cao trong sản xuất của các doanh nghiệp. UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 564/KH-UBND ngày 04/11/2021 về hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tỉnh Bắc Giang giai đoạn 2021-2025. Đến nay, có 15 doanh nghiệp thực hiện nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp quốc gia, tỉnh, 20 doanh nghiệp và 11 tổ chức có nhiều hoạt động trong lĩnh vực khoa học và công nghệ được công nhận là doanh nghiệp, tổ chức khoa học và công nghệ.

Hỗ trợ các doanh nghiệp tham gia Chương trình hỗ trợ chuyển đổi số (SMEDx) và nâng cao nhận thức của doanh nghiệp về chuyển đổi số, triển khai hỗ trợ việc đăng ký và thành lập doanh nghiệp công nghệ số mới. Trong năm 2022, đã hỗ trợ 312 doanh nghiệp công nghệ số thành lập; tổ chức 02 Hội nghị về trải nghiệm trực tiếp về chuyển đổi số và kiến tạo môi trường làm việc số của doanh nghiệp cho các doanh nghiệp trên đại bàn tỉnh; tổ chức 05 khóa đào tạo chuyển đổi số cho doanh nghiệp – Giải pháp số hóa doanh nghiệp, Hóa đơn

chứng từ quyết toán thuế; hỗ trợ trực tiếp cho trên 700 đơn vị, doanh nghiệp chuyển đổi hóa đơn điện tử; hỗ trợ khoảng 30 doanh nghiệp nhỏ và vừa tỉnh Bắc Giang tham gia vào Chương trình Chuyển đổi số Doanh nghiệp.

Đến nay, Sở Kế hoạch và Đầu tư Bắc Giang đã nhận được hồ sơ đề xuất hỗ trợ chi phí thuê, mua các giải pháp chuyển đổi số cho 13 doanh nghiệp. Hỗ trợ hơn 1.500 tổ chức, cá nhân đăng ký thành công tài khoản đăng ký kinh doanh trên Hệ thống thông tin đăng ký doanh nghiệp quốc gia và tài khoản hướng dẫn, hỗ trợ hơn 6.000 lượt người dân doanh nghiệp thực hiện dịch vụ công trực tuyến qua nhiều hình thức; thực hiện biên tập tài liệu hướng dẫn, video clip hướng dẫn thực hiện đăng ký doanh nghiệp trực tuyến đăng tải trên Cổng thông tin của Sở, phát video hướng dẫn tại Trung tâm phục vụ HCC tỉnh... tuyên truyền, hướng dẫn hỗ trợ doanh nghiệp nộp hồ sơ theo phương thức trực tuyến qua nhiều hình thức như trực tiếp tại bộ phận một cửa, trực tuyến qua Zalo, Utraviewer.

Ngân hàng Nhà nước đã có những văn bản chỉ đạo các ngân hàng thương mại trên địa bàn tỉnh thực hiện giao dịch thanh toán điện tử, thanh toán không dùng tiền mặt đối với các lĩnh vực như y tế, giáo dục, thuế, lệ phí, điện, nước... Triển khai thúc đẩy mở tài khoản ngân hàng cho người dân từ 15 tuổi trở lên trên địa bàn các huyện, thành phố thuộc tỉnh Bắc Giang, đến nay đã có hơn 2 triệu tài khoản; số lượng ví điện tử được mở tại các công ty viễn thông trên địa bàn tỉnh đạt 307.853 tài khoản.

3. Đánh giá chung

3.1 Ưu điểm

Được sự quan tâm của Lãnh đạo tỉnh, các cấp, ngành địa phương, việc triển khai các giải pháp, hoạt động hỗ trợ, thúc đẩy việc ứng dụng rộng rãi TMĐT trong doanh nghiệp và cộng đồng trên địa bàn tỉnh đã đạt được kết quả đáng kể, đặc biệt năm 2021, Bắc Giang là tâm dịch Covid-19 của cả nước nhưng hiệu quả của TMĐT cũng đã trở thành cơ hội bứt phá, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế của tỉnh trong vùng dịch bệnh, được các cấp Đảng, lãnh đạo Nhà nước khen ngợi và làm mẫu cho các tỉnh bạn.

Tập trung ưu tiên phát triển TMĐT sẽ làm thu hẹp khoảng cách giữa vùng thành thị và nông thôn về mức độ phát triển TMĐT; góp phần hiện đại hóa hệ thống phân phối. Nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp.

Bên cạnh đó, đây là cơ hội nhằm nâng cao hiệu quả trong hoạt động quản lý, điều hành của các cơ quan nhà nước và năng lực cạnh tranh của tỉnh.

Việc đẩy mạnh giao dịch TMĐT xuyên biên giới; mở rộng thị trường tiêu thụ cho hàng hóa của tỉnh trong và ngoài nước thông qua ứng dụng TMĐT; thúc đẩy quá trình công nghiệp hóa - hiện đại hóa, phù hợp với tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế.

3.2 Hạn chế

Hầu hết các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh có quy mô vừa và nhỏ, thiếu nguồn vốn, nguồn nhân lực, phương pháp quản lý điều hành phần lớn vẫn theo mô hình truyền thống, việc ứng dụng công nghệ số, TMĐT vào quá trình quản lý, điều hành và hoạt động sản xuất kinh doanh còn chưa chủ động do ngại thay đổi, khó tiếp cận hệ thống CNTT hiện đại.

Các doanh nghiệp, đơn vị tham gia sàn TMĐT gần như không có nhân viên quản trị mạng, dữ liệu CNTT, quản trị các sản phẩm, gian hàng của mình trên sàn giao dịch, dẫn đến khó khăn, hạn chế trong việc tiếp nhận các thông tin, đơn hàng và giải quyết đơn hàng cho khách hàng.

Các hoạt động TMĐT ở các vùng nông thôn, miền núi còn chưa phát triển, việc mua hàng trực tuyến hay thực hiện các giao dịch trên Internet còn xa lạ với hầu hết người dân vùng sâu, vùng xa. Nguồn kinh phí đầu tư cho ứng dụng CNTT ở các cấp, các ngành còn khó khăn, chưa đáp ứng được các Nghị quyết của Tỉnh ủy, Kế hoạch của UBND tỉnh và địa phương, chưa huy động được nguồn lực của xã hội tham gia phát triển hạ tầng CNTT.

Theo quy định hiện nay các tổ chức, cá nhân kinh doanh bán hàng trên nền tảng mạng xã hội đều thuộc diện chịu thuế giá trị gia tăng 1% và thuế thu nhập doanh nghiệp cá nhân 0,5% nếu phát sinh doanh thu từ 100 triệu đồng/năm trở lên, tuy nhiên hiện nay công tác quản lý thuế đối với loại hình này gặp nhiều khó khăn do khó xác định đầy đủ nguồn thu, đối tượng nộp thuế do họ không đăng ký kinh doanh, không có cơ sở kinh doanh cố định, không chủ động đăng ký thuế, khai thuế thanh toán bằng hình thức trả tiền mặt khi giao hàng (ship cod), do đó tiềm ẩn nguy cơ thất thu thuế cho Nhà nước đối với loại hình kinh doanh này rất lớn.

3.3. Nguyên nhân

Sự tiếp cận bán hàng của các đơn vị, doanh nghiệp trên các sàn TMĐT chưa chuyên nghiệp từ khâu nhận đơn hàng, giới thiệu sản phẩm, chăm sóc khách hàng...trong đó kỹ thuật, cách thức đóng gói hàng hóa cho khách hàng còn chưa chuyên nghiệp, chưa hiệu quả.

Các hoạt động TMĐT ở các vùng nông thôn, miền núi còn chưa phát triển, người dân sử dụng các thiết bị điện tử, điện thoại smatphone còn hạn chế, việc mua hàng trực tuyến hay thực hiện các giao dịch trên internet còn xa lạ với hầu hết người dân vùng sâu, vùng xa.

Cơ sở hạ tầng mạng lưới internet tại các vùng sâu, vùng xa còn nhiều hạn chế cho địa hình đồi núi và khó khăn của các nhà cung cấp dịch vụ mạng viễn thông trên địa bàn.

II. PHƯƠNG HƯỚNG NHIỆM VỤ PHÁT TRIỂN TMĐT TẠI ĐỊA PHƯƠNG GIAI ĐOẠN 2026-2030

TMĐT là một trong các lĩnh vực tiên phong của nền kinh tế số, nơi các

công nghệ tiên tiến của cuộc Cách mạng 4.0 được ứng dụng rộng rãi để tăng hiệu quả của chu trình kinh doanh, góp phần hiện đại hóa hệ thống phân phối, nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp, đẩy mạnh phát triển thị trường trong nước và xuất khẩu. Vì vậy, các giải pháp cơ bản của tỉnh Bắc Giang trong thời gian tới như sau:

1. Tiếp tục triển khai công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức về TMĐT cho cán bộ quản lý nhà nước về pháp luật TMĐT; Tổ chức đào tạo, tập huấn về TMĐT cho các doanh nghiệp, hợp tác xã, cá nhân... nhằm nâng cao trình độ tham gia và khai thác các ứng dụng TMĐT của doanh nghiệp, tăng khả năng nhận biết và ứng phó của người tiêu dùng với những hành vi tiêu cực trong TMĐT.

2. Tiếp tục hoàn thiện, phát triển hạ tầng, giải pháp hỗ trợ giao dịch điện tử tích hợp thanh toán trong thương mại và dịch vụ công; chú trọng phát triển các tiện ích thanh toán trên nền tảng di động, ví điện tử, mã QR code, NFC, POS...

3. Tiếp tục chương trình hỗ trợ chuyển đổi số trong doanh nghiệp vừa và nhỏ, ứng dụng các công nghệ số nhằm cải tiến mô hình sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp; nghiên cứu lựa chọn ngành, lĩnh vực ưu tiên để phát triển các ứng dụng công nghệ mới vào sản xuất, kinh doanh.

4. Hoàn thiện hạ tầng dịch vụ chuyển phát và Logistics cho TMĐT, ứng dụng các công nghệ mới trong hoạt động logistics.

5. Đẩy mạnh ứng dụng TMĐT hỗ trợ các ngành hàng xuất khẩu chủ lực, mở rộng tiêu thụ cho hàng hóa nội địa và ứng dụng các công nghệ mới trong TMĐT, hỗ trợ quá trình chuyển đổi số của doanh nghiệp thông qua việc hỗ trợ các doanh nghiệp, hợp tác xã tham gia các sàn TMĐT lớn trong và ngoài nước.

6. Tham gia tổ chức và học tập kinh nghiệm về TMĐT, chuyển đổi số trên các phương tiện thông tin hoặc trực tiếp theo tình hình thực tế tại địa phương nhằm nâng cao nhận thức về sự phát triển của công nghệ thông tin, công nghệ 4.0, đảm bảo đáp ứng kịp thời xu hướng phát triển chung trên toàn thế giới./.

III. KIẾN NGHỊ

Để hoạt động thương mại điện tử của Việt Nam ngày càng phát triển đáp ứng được nhu cầu thị trường, tỉnh Bắc Giang đưa ra một số kiến nghị thúc đẩy hơn nữa việc phát triển thương mại điện tử trong thời gian tới như sau:

- Đề nghị Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành cơ quan chuyên môn:

Hoàn thiện khung pháp lý cho phát triển TMĐT. TMĐT là lĩnh vực mới phát triển tại Việt Nam, ngoài ra đây còn là lĩnh vực rất đặc thù, là sự kết hợp giữa công nghệ và thị trường, giữa yếu tố thực và yếu tố ảo, giữa thực tế tồn tại với thực thể không gian số. Chính vì vậy khung pháp lý nói chung vẫn còn nhiều mảng trống cần phải hoàn thiện, đặc biệt là các chính sách bảo vệ người tiêu dùng.

Cần đảm bảo an toàn cho các giao dịch TMĐT. TMĐT có nhiều tác động tích cực nhưng cũng dễ bị tin tặc phát tán virus, tấn công vào các website,...

Mặt khác, qua internet cũng xuất hiện những giao dịch xấu như: Ma túy, buôn lậu, hàng giả... do vậy cần có cơ chế kiểm soát các hoạt động vi phạm, quản lý, xử lý, chống thất thu thuế đối với loại hình kinh doanh trên nền tảng thương mại điện tử và mạng xã hội.

- Đề nghị cục Thương mại điện tử và Kinh tế số, Bộ Công Thương: Tăng cường hỗ trợ hiệu quả hơn nữa trong lĩnh vực TMĐT quốc gia, đặc biệt đối với các địa phương đang phát triển, các doanh nghiệp vừa và nhỏ. Hỗ trợ các tỉnh về số liệu thống kê các chỉ tiêu về TMĐT hàng tháng để kịp thời nắm bắt và có chính sách điều chỉnh, phù hợp với địa phương.

- Đề nghị các sàn TMĐT: Xây dựng niềm tin đối với người tiêu dùng, cố gắng việc tối ưu trải nghiệm người dùng. Vì có 3 lý do lớn nhất khiến người tiêu dùng chưa lựa chọn mua hàng trên sàn TMĐT là: (1) khó kiểm định chất lượng hàng hóa, (2) không tin tưởng đơn vị bán hàng và (3) không tin tưởng chất lượng thực sự so với quảng cáo. Tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp, hợp tác xã có sản phẩm là hàng tươi sống, quả tươi, rau xanh lên sàn TMĐT để quảng bá và tiêu thụ đạt hiệu quả.

- Đề nghị các doanh nghiệp, hợp tác xã: Không ngừng nâng cao chất lượng sản phẩm; đầu tư hợp lý cho xây dựng cửa hàng trực tuyến, cải thiện chất lượng hình ảnh, thông tin trên các cửa hàng; đẩy mạnh tiếp thị thông qua kênh truyền thông mạng xã hội; chủ động nghiên cứu, học tập, tham gia đào tạo, tập huấn về pháp luật, chương trình TMĐT, sàn TMĐT... để tiếp cận nhanh và hiệu quả trong việc ứng dụng TMĐT trong hoạt động sản xuất kinh doanh của đơn vị; Xây dựng chiến lược kinh doanh trên mạng khi lập chiến lược Internet, bố trí quản trị viên (CIO) có đủ năng lực trình độ làm nhiệm vụ quản lý và điều hành hệ thống thông tin phục vụ cho hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp đạt hiệu quả./.

Nơi nhận:

- Bộ Công Thương;
- UBND tỉnh;
- Lãnh đạo Sở;
- Lưu: VT, XNK&TMĐT.

GIÁM ĐỐC

Trần Quang Tấn